

XIV МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС З УКРАЇНОЗНАВСТВА ДЛЯ УЧНІВ 8–11 КЛАСІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Сучасні суспільно-політичні виклики в гуманітарній сфері України актуалізують потребу зміцнення національного підходу до формування ціннісно-сміслових ідентитетів українського суспільства, відновлення історичної пам'яті, загальнонаціонального історичного наративу.

Збереження єдності спільноти в її регіональному різноманітті та діаспорному представленні залежить від формування української ідентичності, яка розкривається через практики освіти, історичні студії, виявляється у її носіїв через культурно-сміслові репрезентації, базові національні цінності. Формування національно-культурної ідентичності учнівської молоді – одне із пріоритетних завдань державної освітньої політики, метою якої є виховання національно свідомих громадян, здатних забезпечити країні гідне місце в цивілізованому світі.

Виходячи із ключових положень Нової української школи та сутнісного наповнення українознавчого дискурсу, основним завданням українознавства як окремої дисципліни та загального освітнього напрямку є формування в учнів наукової картини про український світ, українську людину, українську спільноту, українське культуротворення й державотворення, українську екосистему, екологічну грамотність, природу сучасних соціальних, економічних і політичних реалій в Україні тощо.

Тенденції сучасного українознавства мають спрямовуватися на закріплення та посилення в слухачеві культуротворчого потенціалу. Громадянство особи має

неодмінно співдіяти з її культуротворчими засадами. Відтак у державі така особа представлятиметься не лише як громадянин, а й культуротворець. Тоді виникатиме усвідомлення держави як злагодженої дієвої системи врівноважувальних творчих та суспільних (громадянських) взаємин, що походять з ядра-осердя спільноти як постійно чинного середовища, з якого з'являються імпульси до практичних – творчих – виявів діяльності особи.

У цьому аспекті важливим є залучення учнівської молоді України та зарубіжжя до дослідницької діяльності у сфері українознавчої освіти і науки. Це сприяє не лише глибшому розкриттю її здібностей, але й, в першу чергу, формуванню національно свідомої особистості з активною життєвою позицією. За 14 років в освітньому проєкті, започаткованому Науково-дослідним інститутом українознавства ще у 2002 році, було представлено більше п'яти тисяч науково-пошукових учнівських досліджень.

Цьогорічний 14-й конкурс з українознавства проводився відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 18.09.2020 № 1/9-531 «Про організацію XIV Міжнародного конкурсу з українознавства для учнів 8–11 класів закладів загальної середньої освіти», наказу НДІУ від 17.11.2020 № 27 «Про організацію та проведення XIV Міжнародного конкурсу з українознавства для учнів 8–11 класів закладів загальної середньої освіти», наказу НДІУ від 17.03.2021 № 9 «Про визначення переможців I (заочного) етапу XIV Міжнародного конкурсу

з українознавства для учнів 8–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів» та наказу НДІУ від 23.02.2021 № 8 «Про організацію та проведення II етапу XIV Міжнародного конкурсу з українознавства для учнів 8–11 класів закладів загальної середньої освіти».

У зв'язку з пандемією COVID-19 другий рік поспіль Інститут українознавства МОН України змушений проводити конкурс у заочному форматі. Безумовно, що дітям з різних куточків України, а

також їхнім науковим керівникам хотілося б не лише особисто представити журі власні наукові напрацювання, але й взяти участь у додаткових конкурсах, науково-освітніх та культурних заходах, поспілкуватися між собою, обмінятися досвідом, тому сподіваємося, що наступного року наш традиційний конкурс набуде свого звичного вигляду.

Загалом у 2021 р. участь в конкурсі взяли 241 учень з 21 області України, а також з Німеччини і Молдови.

Таблиця 1

Кількість учасників Міжнародного конкурсу з українознавства–2021 (по областях)

№	Область (країна)	Кількість робіт (учасників) I етапу	Кількість робіт (учасників) II етапу
1.	Вінницька	5	3
2.	Волинська	28	13
3.	Дніпропетровська	6	2
4.	Донецька	12	9
5.	Житомирська	1	1
6.	Закарпатська	-	-
7.	Запорізька	15	8
8.	Івано-Франківська	24	16
9.	Київ	2	2
10.	Київська	12	10
11.	Кіровоградська	1	1
12.	Луганська	-	-
13.	Львівська	3	2
14.	Миколаївська	-	-
15.	Одеська	2	1
16.	Полтавська	19	14
17.	Рівненська	4	3
18.	Сумська	4	-
19.	Тернопільська	6	3
20.	Харківська	26	15
21.	Херсонська	5	4
22.	Хмельницька	9	3
23.	Черкаська	-	-
24.	Чернівецька	41	20
25.	Чернігівська	13	11
26.	Молдова	2	2
27.	Німеччина	1	1
Всього робіт (учасників)		241 8 кл. – 44; 9 кл. – 66; 10 кл. – 72; 11 кл. – 59; в т. ч. Мж – 3	144 8 кл. – 33; 9 кл. – 37; 10 кл. – 38; 11 кл. – 36; в т. ч. Мж – 3

Найбільше робіт на конкурс у 2021 р. надійшло з Чернівецької, Волинської, Харківської, Івано-Франківської, Полтавської областей. Приємно відзначити, що з 12 учасників з Донецької області 9 стали призерами конкурсу.

23 березня 2021 р. журі конкурсу визначило переможців II етапу (наказ НДІУ

від 23 березня 2021 р. № 10). Всі переможці конкурсу та їхні наукові керівники отримали грамоти та подяки, які були надіслані на адреси закладів освіти.

Переможцями XIV Міжнародного конкурсу з українознавства для учнів 8–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів стали 144 учні.

Серед учнів 8 класу:

I місце

№ з/п	П.І.Б. конкурсанта	Область	Тема роботи	Назва освітнього закладу	П.І.Б. наукового керівника
1	2	3	4	5	6
1.	Баштанник Єлизавета Сергіївна	Полтавська	Поезія Миколи Зерова й Михайла Ореста: зіставний аспект	КЗ «Полтавський обласний науковий ліцей-інтернат II–III ступенів імені А.С. Макаренка Полтавської обласної ради»	Пузир Яна Вікторівна
2.	Гуменюк Аліна Владиславівна	Одеська	Культурно-просвітницькі організації м. Одеса на початку XX століття	Одеська загальноосвітня школа № 120 I–III ступенів Одеської міської ради Одеської області	Ложешник Ніла Олександрівна
3.	Довбуш Валерія Віталіївна	Чернівецька	Особливості духовно-морального життя дітей-гуцулів в умовах релігійного дуалізму	Путильська гімназія Путильської районної ради Путильського району Чернівецької області	Євдошук Лариса Василівна
4.	Желновач Анна Юріївна, Калініна Ангеліна Ігорівна (11), Білоус Діана Русланівна (11)	Харківська	Український національний дисидентський рух в Харкові: Ігор Кравців та Анатолій Здоровий	Олексіївський ліцей Краснокутської селищної ради Богодухівського району Харківської області	Свистун Юрій Миколайович, Тільна Ірина Володимирівна
5.	Красовська Тетяна Сергіївна	Івано-Франківська	Періодичні видання «Союзу українок»: історія, тематика та проблематика	Калуський ліцей № 7 Калуської міської ради Івано-Франківської області	Глушак Галина Ярославівна
6.	Мізюк Марія Юріївна, Василенко Ангеліна Олександрівна (11)	Чернігівська	Українські дитячі ігри та розваги в умовах сучасних викликів	Прилуцька загальноосвітня школа I–III ступенів № 9 Прилуцької міської ради Чернігівської області	Степаненко Галина Анатоліївна

7.	Смолка Ми- кола Вадимо- вич	Волин- ська	Історія церковної громади села Мерва	Загальноосвітня школа I–III ступенів с. Мерва Горохівського району Во- линської області	Ващук Алла Петрівна
8.	Широкова Маргарита Михайлівна	Хмель- ницька	Весільний обряд у селі Слобідка-Краси- лівська: поєднання українських та поль- ських традицій	Слобідко-Красилівська загальноосвітня школа I– II ступенів Красилівського району Хмельницької області	Ружицька Наталія Ан- дріївна

II місце

№ з/п	П.І.Б. кон- курсанта	Об- ласть	Тема роботи	Назва освітнього закладу	П.І.Б. на- укового керівника
1	2	3	4	5	6
1.	Дем'яненко Антоній Олександрович	Черні- гівська	Він був відважним, а залишиться – неза- бутнім...	Корюківська гімназія Корю- ківської міської ради Черні- гівської області	Васюк Ган- на Федо- рівна
2.	Желейкіна Аліна Сер- гіївна	Пол- тавська	Відьма в полтавських народних бувальщи- нах	Комунальний заклад «Пол- тавський обласний науковий ліцей-інтернат II–III ступенів імені А.С.Макаренка» Пол- тавської обласної ради	Пузир Яна Вікторівна
3.	Ілішук Петро Ми- колайович	Черні- вецька	Гуцульські діалекти в творчості Сидора Воробкевича	Путильська гімназія Путиль- ської районної ради Путиль- ського району Чернівецької області	Велічко Галина Василівна
4.	Ісип Анна Олексіївна	Запо- різька	«Академія ремесел» – навчально-культур- ний Центр творчої реабілітації дітей та молоді з інвалідністю	Троїцька ЗОШ I–III ступенів Берестівської сільської ради Бердянського району Запо- різької області	Тимошенко Валентина Василівна
5.	Коробов Дмитро Ігорович	Доне- цька	Військова лексика і фразеологія в сучас- ній українській армії	Добропільський НВК «Спе- ціалізована школа I–III ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предме- тів –дошкільний навчальний заклад»	Бавикіна Людмила Дмитрівна
6.	Кравчен- ко Емілія Дмитрівна	Черні- вецька	Калачі, деревце й вінок як головні атрибути весілля на Путильщині	Путильська гімназія Путиль- ської районної ради Путиль- ського району Чернівецької області	Колежук Ганна Ярос- лавівна
7.	Малеш Вікторія Юріївна	Черні- вецька	Туристично-рекреа- ційне господарство Путильщини: сучас- ний стан та стратегія розвитку	Путильська гімназія Путиль- ської районної ради Путиль- ського району Чернівецької області	Дячук Світ- лана Ми- хайлівна

8.	Мицкан Іванна Ро- манівна	Черні- вецька	Формування жит- тєвих та соціальних компетенцій підлітків як передумова роз- витку гармонійної особистості та її само- реалізації	Путильська гімназія Путиль- ської районної ради Путиль- ського району Чернівецької області	Карапка Ірина Бог- данівна
9.	Родічкін Володимир Олексійо- вич	Дніпро- петров- ська	Особливості еко- логічної свідомості учнів загальноосвіт- ньої школи великого промислового міста України	Криворізька загальноосвітня спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №4 з поглибленим вивченням іноземних мов Криворізької міської ради Дніпропетровської області	Зіноватна Світлана Іванівна
10.	Тимошук Олександр Русланівна	Хмель- ницька	Дослідження впливу процесу декомунізації на зміну назв вулиць міста Волочиська Хмельницької області	Волочиський навчально-ви- ховний комплекс у складі середньої загальноосвітньої школи І ступеня та гімназії Хмельницької області	Олійник Інна Пав- лівна
11.	Федоренко Дар'я Ген- надіївна	Пол- тавська	Весняна балка як ге- нофонд збереження ранньоквіткових ефе- мероїдів	Комунальний заклад «Пол- тавський обласний науковий ліцей-інтернат ІІ-ІІІ ступенів імені А.С. Макаренка» Пол- тавської обласної ради	Пуденко Оксана Ростисла- вівна
12.	Чав'як Ольга Ан- дріївна	Івано- Фран- ківська	Сторінки історії хра- мів на теренах міста Галича як сакральних пам'яток та діяльність церковних парафій – духовних осередків галичан	Галицький ліцей імені Ярос- лава Осмомисла Галицької міської ради Івано-Франківської області	Побуцька Любов Ярославів- на

III місце

№ з/п	П.І.Б. кон- курсанта	Об- ласть	Тема роботи	Назва освітнього закладу	П.І.Б. наукового керівника
1	2	3	4	5	6
1.	Васютинська- Стрюк Врінда Віталіївна	Хер- сонська	«Дорога до раю» По- ліни Райко	Комунальний заклад «Центр дитячої та юнацької твор- чості» Олешківської міської ради Херсонської області	Пішко Василь Іванович
2.	Горбан Леоні- ла Дмитрівна	Черні- вецька	Руйнівний вплив паводків і зсувів на довкілля і gospodar- ську діяльність на Путильщині	Путильська гімназія Путиль- ської районної ради Путиль- ського району Чернівецької області	Дячук Світлана Михай- лівна
3.	Губарець Іванна Васи- лівна	м. Київ	Роль жінки в культур- ній історії козацької добы	Український гуманітарний ліцей Київського національ- ного університету імені Та- раса Шевченка	Нечи- поренко Леся Іва- нівна

4.	Денищук Дар'я Анатоліївна, Подольська Олександра Ігорівна	Полтавська	Україно! Ти – моя молитва...	Полтавський міський центр позашкільної освіти	Посмітна Світлана Василівна
5.	Касьянова Марія Валентинівна	Харківська	Чепіль крізь віки	Гусарівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I–III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Балаклійської районної ради Харківської області	Хіміч Валентина Олексіївна
6.	Сіра Олександра Іванівна	Чернівецька	«Думки мої линуць, як птахи на Україну...» (Іван Долинський – український поет з канадських прерій)	Заставнівський заклад загальної середньої освіти I–II ступенів Заставнівської міської ради Чернівецької області	Ковальчук Ганна Михайлівна
7.	Тарнопільська Євгенія Павлівна	Тернопільська	Іван Марчук – життя і творчість	Тернопільська спеціалізована школа I–III ступенів № 29	Господарик Тетяна Євгенівна
8.	Тодосійчук Павло Ігорович	Чернівецька	Різдвяні звичаї Путильщини	Путильська гімназія Путильської районної ради Путильського району Чернівецької області	Александрюк Оксана Василівна
9.	Тригуб Марина Євгенівна	Запорізька	Духовна спадщина мого народу	Новопротокопівський заклад загальної середньої освіти Токмацької міської ради Запорізької області	Антипенко Тетяна Степанівна
10.	Хвостова Олександра Андріївна	Хмельницька	Інформаційна війна російських ЗМІ проти розвитку енергетичної системи України	Нетішинський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I–II ступенів та ліцей» Нетішинської міської ради Хмельницької області	Ковалінська Ірина Юріївна
11.	Шатунова Анастасія Володимирівна	м. Київ	Творча діяльність Оксани Фурси як відображення традиційності, інноватики та креативної практики в сучасній художній культурі України	Гімназія № 59 імені О. М. Бойченка міста Києва	Грабовська Людмила Миколаївна
12.	Шийка Аделіна Віталіївна	Харківська	Слава предків не перейде в золу	Барвінківський ліцей № 1 міської територіальної громади Ізюмського району Харківської області	Ігнатенко Олена Миколаївна, Тітченко Наталія Олександрівна

Серед учнів 9 класу:

I місце

№ з/п	П.І.Б. конкурсанта	Область	Тема роботи	Назва освітнього закладу	П.І.Б. наукового керівника
1	2	3	4	5	6
1.	Дурягіна Олександра Олександрівна	Запорізька	Провідні художні домінанти національної ідентичності в малій прозі Г. Гузовської-Корицької (за збіркою «Калинове намисто жіночої долі»)	Бердянська спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 16 з поглибленим вивченням іноземних мов Бердянської міської ради Запорізької області	Грицан Ганна Леонідівна, Ньюкало Олена Володимирівна
2.	Заяць Владислава Артемівна	Донецька	Ойконіми Великоновосілківського району Донецької області	Великоновосілківський заклад загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 2 Великоновосілківської селищної ради Донецької області	Загорулько Валентина Яківна
3.	Котенко Катерина Євгенівна	Харківська	Військова діяльність Петра Болбочана на Харківщині та історична пам'ять про неї	Комунальний заклад «Козачолопанський ліцей» Дергачівської міської ради Харківської області	Лобойко Тетяна Петрівна
4.	Оришкевич Катерина Валеріївна	Волинська	Українсько-польські взаємовідносини в період Другої світової війни на Волині (на прикладі Ковельського району)	Опорний освітній заклад «Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів – гімназія» смт Голоби» Ковельського району Волинської області	Оришкевич Олена Миколаївна
5.	Попюк Анна Юріївна	Чернівецька	Лексико-семантичні особливості гуцульської фраземіки	Путильська гімназія Путильської районної ради Путильського району Чернівецької області	Колежук Ганна Ярославівна
6.	Ткаченко Руслана Сергіївна	Полтавська	Тема депортації кримськотатарського народу в творах Евріна Умерова і Таїра Халілова	Комунальний заклад «Полтавський обласний науковий ліцей-інтернат ІІ–ІІІ ступенів імені А. С. Макаренка» Полтавської обласної ради	Щербина Антоніна Миколаївна
7.	Цапук Катерина Анатоліївна	Житомирська	«Підписуйтеся на книжки»: сучасні форми життя-буття художніх творів із позицій активної реципієнтки – читачки – блогерки як феномен сучасного українського суспільства	Гімназія імені В. П. Фількова Лугинської селищної ради Лугинського району Житомирської області	Хомишен Яна Михайлівна
8.	Чміль Олександр Валерійович	Полтавська	Козацьке життя села Балаклії	Балакліївський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа І–ІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Білоцерківської сільської ради Великобагачанського району Полтавської області	Лиходід Валентина Петрівна

II місце

№ з/п	П.І.Б. конкур-санта	Область	Тема роботи	Назва освітнього закладу	П.І.Б. на-укового керівника
1	2	3	4	5	6
1.	Бурдузяк Христина Василівна	Чернівецька	Емоційний інтелект як фактор успішності здобувачів освіти	Путильська гімназія Путильської районної ради Путильського району Чернівецької області	Карапка Ірина Богданівна
2.	Гриценко Олег Сергійович	Полтавська	А. І. Костенко – корифей лесе-знавства	Балакліївський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа І–ІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Білоцерківської сільської ради Великобагачанського району Полтавської області	Лиходід Валентина Петрівна
3.	Зварич Олександра Вадимівна	Київська	Діяльність волонтерських організацій під час кризових подій в Україні і світі	Ліцей «Білоцерківський колегіум» Білоцерківської міської ради Київської області	Блажеева Людмила Василівна
4.	Ісмаїлова Лейла Намігівна	Харківська	Діалектизми у драматичних творах Лесі Українки	Барвінківський ліцей № 3 Барвінківської міської ради Ізюмського району Харківської області	Маслова Юлія Юріївна
5.	Канцир Катерина Валеріївна	Вінницька	Українська емпатія американця Walter Orr Scott	Заклад загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 2 комунальної власності Жмеринської міської об'єднаної територіальної громади Вінницької області	Крикун Катерина Олександрівна
6.	Кліщук Юлія Олександрівна	Волинська	Ягідні пісні у контексті літньої календарно-обрядової поезії	Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів – гімназія» смт Стара Виживка Старовижівського району Волинської області	Коваль Оксана Миколаївна
7.	Лиса Олена Андріївна	Чернівецька	Ідея соборності України на сторінках української преси Північної Буковини кінця XIX – поч. XX ст.	Заставнівський заклад загальної середньої освіти І–ІІІ ст. Заставнівської міської ради Чернівецької області	Ковальчук Ганна Михайлівна
8.	Лисько Анастасія Миколаївна	Полтавська	Герої Полтавщини російсько-української війни періоду 2014–2015 років	Комунальний заклад «Полтавський обласний науковий ліцей-інтернат ІІ–ІІІ ступенів імені А. С. Макаренка» Полтавської обласної ради	Колісник Оксана Сергіївна

9.	Невар Вероніка Сергіївна	Волинська	Роль ксьондзів у розвитку громади римо-католиків смт Маневичі Волинської області	Опорний заклад «Загально-освітня школа І–ІІІ ступенів с. Прилісне» Маневицького району Волинської області	Титаренко Наталія Олександрівна
10.	Сорока Марина Сергіївна	Чернігівська	Трансформація фразеологізмів, ужитих у романі Л. Костенко «Записки українського самашедшого»	Козелецька гімназія № 1 Козелецької селищної ради Козелецького району Чернігівської області	Приліпко Наталія Миколаївна
11.	Тимофєєва Марія Олександрівна	Донецька	Вплив родинного середовища на формування мовної культури сучасних підлітків (на прикладі учнів НВК № 4 м. Добропілля Донецької області)	Добропільський навчально-виховний комплекс «Спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області	Кулініч Ольга Богданівна
12.	Чуженкова Діана Сергіївна, Повзик Дарія Сергіївна, Масліч Нікіта Андрійович, Чуженкова Дарина Сергіївна (11)	Харківська	«Щасливі ті, хто не думає»: харків'яни в боротьбі з каральною психіатрією в СРСР	Олексіївський ліцей Краснокутської селищної ради Богодухівського району Харківської області	Свистун Юрій Миколайович, Савицький Олександр Володимирович

III місце

№ з/п	П.І.Б. конкурсанта	Область	Тема роботи	Назва освітнього закладу	П.І.Б. наукового керівника
1	2	3	4	5	6
1.	Горбан Олександр Андрійович	Чернівецька	Гуцульські реалії в романі Станіслава Вінценза «На високій полонині»	Путильська гімназія Путильської районної ради Путильського району Чернівецької області	Горбан Андрій Володимирович
2.	Клок Влада Сергіївна	Рівненська	Історія рідного міста у витинанках. Сарни. Паперове диво	Сарненський ліцей № 5 Сарненської міської ради Сарненського району Рівненської області	Мацкова Лариса Петрівна

3.	Коржан Олена Олегівна	Волинська	Дубечненське лісове господарство. Історичний аспект	Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів с. Дубечне Старовижівського району Волинської області	Сулева Лариса Володимирівна
4.	Маркіна Софія Сергіївна	Полтавська	Аналіз природоохоронної та лісовідновної діяльності шкільних лісництв на базі Чалівського лісництва	Комунальний заклад «Полтавський обласний науковий ліцей-інтернат ІІ–ІІІ ступенів імені А. С. Макаренка» Полтавської обласної ради	Пуденко Оксана Ростиславівна
5.	Нагорняк Аліна Дмитрівна	Івано-Франківська	Постать Василя Андруска у визвольному русі УПА	Горішньозалучанська гімназія Снятинської міської ради Івано-Франківської області	Оробець Іван Юрійович
6.	Новік Максим Юрійович	Волинська	Вплив сміттєзвалища на навколишнє середовище	Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів – гімназія» смт Стара Виживка Старовижівського району Волинської області	Новік Тамара Адамівна
7.	Павлович Марія Василівна	Волинська	Образи-символи птахів у весільному фольклорі Старовижівського району Волинської області	Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів – гімназія» смт Стара Виживка Старовижівського району Волинської області	Коваль Оксана Миколаївна
8.	Патенко Анастасія Дмитрівна	Донецька	Акмеологічні аспекти «патріарха» грецької культури Доната Патрічі	Комунальний заклад загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів села Зоря Кальчицької сільської ради Донецької області	Барановська Інна Борисівна
9.	Прокопюк Аліна Андріївна	Чернівецька	Переплетення долів відомих особистостей гуцульськими стежками	Довгопільський ЗЗСО І–ІІІ ступенів Конятинської сільської ради Вижицького району Чернівецької області	Зюбак Світлана Степанівна
10.	Расулова Аміна Русланівна	Харківська	Мовна картина українського хронотопу в «Енеїді» І. Котляревського	Комунальний заклад «Лиманська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Зміївської районної ради Харківської області»	Посохова Аліна Олегівна
11.	Тараненко Альона Сергіївна	Донецька	Вишивка – душа української оселі	Комишуватська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Першотравневої районної ради Донецької області	Охтирько Аняжеліка Віталіївна

12.	Терещенко Мілена Олександрівна	Київська	Семантика архітектурних пам'яток парку «Олександрія» – яскравого зразка класицизму в українському мистецтві	Білоцерківська загальноосвітня школа I–III ступенів № 6 Білоцерківської міської ради Київської області, Київський обласний комунальний позашкільний навчальний заклад «Мала академія наук учнівської молоді»	Омельченко Тетяна Вікторівна
13.	Тринчук Анастасія Олегівна	Вінницька	Життя – як пісня, що не віддзвенить (Спроба осмислення феномена українського Орфея Володимира Івасюка)	Заклад загальної середньої освіти I–III ступенів № 2 комунальної власності Жмеринської міської об'єднаної територіальної громади Вінницької області	Крикун Катерина Олександрівна
14.	Чернікова Ольга Валеріївна	Київська	Сторінками книги душі О. І. Гайдай	Заклад загальної середньої освіти I–III ступенів Коцюбинської селищної ради Київської області	Шамрай Ганна Володимирівна
15.	Чоканська Софія Володимирівна	Івано-Франківська	Військова лексика на сторінках поеми І. Котляревського «Енеїда»	Богородчанський ліцей № 1 імені Олекси Гірника Богородчанської селищної ради Івано-Франківського району Івано-Франківської області	Семків Надія Дмитрівна
16.	Чорна Дар'я Сергіївна	Херсонська	Бібліотечно-інформаційний центр комунального закладу «Навчально-виховний комплекс «Школа гуманітарної праці» Херсонської обласної ради – модель бібліотеки нової української школи, осередок українознавства	Комунальний заклад «Навчально-виховний комплекс «Школа гуманітарної праці» Херсонської обласної ради	Андріяненко Вікторія Олексіївна
17.	Чорний Максим Ярославович	Львівська	Мелодії Синьковицького весілля	Синьковицька загальноосвітня школа I–II ступенів Жовківської районної ради Львівської області	Гнідець Богдана Володимирівна

Серед учнів 10 класу:

I місце

№ з/п	П.І.Б. кон-курсанта	Область	Тема роботи	Назва освітнього закладу	П.І.Б. наукового керівника
1	2	3	4	5	6
1.	Васильчук Вікторія Юріївна	Івано-Франківська	Ярослав Ярош – драматург: краєзнавчий аспект	Коломийський ліцей № 8 Коломийської міської ради Івано-Франківської області	Чорнокожа Наталія Федорівна
2.	Кирилюк Єлизавета Анатоліївна	Рівненська	Дмитро Клячківський – агентурна справа «Щур»	Оржівський ліцей Клеванської селищної ради Рівненського району Рівненської області	Шандалюк Олена Михайлівна
3.	Подоскорська Анастасія Євгенівна	Харківська	Історичний екшн «Захар Беркут» – сучасне переосмислення української класики	Красноградський ліцей № 2 Красноградської міської ради Харківської області	Стадник Ольга Василівна, Лопушанська Наталія Василівна
4.	Потикан Вікторія Сергіївна	Харківська	Забутий майстер. Федір Ємець	Шарівська загальноосвітня школа I–III ступенів Богодухівської районної ради Харківської області	Деркач Олена Володимирівна
5.	Сокол Мирослава Василівна	Чернігівська	Первісна семантика народнопоетичних образів-символів у текстах весільних пісень-гуканок Новгород-Сіверщини	Новгород-Сіверська державна гімназія імені К. Д. Ушинського Чернігівської області	Бодяко Лариса Валеріївна
6.	Федорчук Назарій Юрійович	Івано-Франківська	«Гуцульське Боржомі»: розвиток бальнеологічного туризму з початку XIX століття до 1939 року	Івано-Франківська Мала академія наук учнівської молоді	Максimeць Богдан Володимирович
7.	Шишолік Максим Сергійович	Волинська	Протоіерей Семен Гаюк у збереженні релігійних традицій православної церкви	Опорний заклад «Загальноосвітня школа I–III ступенів с. Прилісне» Маневицького району Волинської області	Титаренко Наталія Олександрівна
8.	Щербак Анна Євгенівна	Київська	Євген Слабченко (Ежен Деслав) – випускник Білоцерківської гімназії, кінорежисер, громадський діяч	Білоцерківське навчально-виховне об'єднання «Перша Білоцерківська гімназія – школа I ступеня» Київської області	Бондар Анатолій Володимирович, Потільчак Світлана Йосипівна

II місце

№ з/п	П.І.Б. конкурсанта	Область	Тема роботи	Назва освітнього закладу	П.І.Б. наукового керівника
1	2	3	4	5	6
1.	Ганусич Віталій Іванович	Львівська	Репрезентація національної пам'яті: братське поховання часів Другої світової війни та могили героїв ОУН-УПА місцевого значення	Плугівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I–III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Золочівської районної ради Львівської області	Саврас Ліля Богданівна
2.	Дикий Роман Юрійович	Волинська	Куб кібербезпеки як інструмент для захисту мереж, доменів та інтернету. Стратегія кібербезпеки України	Нововолинська загальноосвітня школа I–III ступенів № 2 Нововолинської об'єднаної громади Волинської області	Пучковська Тетяна Василівна
3.	Кепешук Софія Петрівна	Івано-Франківська	Внесок західної української діаспори у розвиток і популяризацію національної культури (на прикладі життя та діяльності Володимира Луцтва)	Надвірнянський ліцей «Престиж» Надвірнянської міської ради Івано-Франківської області	Качала Людмила Віталіївна
4.	Коваль Назарій Анатолійович	Волинська	Звичаї та традиції волинських ульtras (на прикладі ФК «Сойне» с. Прилісне Маневецького району)	Опорний заклад «Загальноосвітня школа I–III ступенів с. Прилісне» Маневецького району Волинської області	Титаренко Наталія Олександрівна
5.	Кульчицький Ігор Михайлович	Тернопільська	Замовляння села Городища Гусятинського району (на основі польових матеріалів)	Збаразька загальноосвітня школа I–III ступенів № 2 імені Івана Франка Збаразької міської ради Тернопільської області	Стасюк Наталія Янівна
6.	Маленко Олександр Юрійович	Полтавська	Історія будівництва залізниць на Полтавщині	Комунальний заклад «Полтавський обласний науковий ліцей-інтернат II–III ступенів імені А. С. Макаренка» Полтавської обласної ради	Глухота Віталій Олександрович
7.	Микитинець Вікторія Романівна	Івано-Франківська	Петро Болбочан в Українській революції	Івано-Франківська Мала академія наук учнівської молоді	Максимець Богдан Володимирович
8.	Мотрюк Маріанна Олексіївна	Чернівецька	Микола Руденко – поет, який заглядав за обрій	Опорний заклад Старожицького ліцею Сторожинецької міської ради Чернівецької області	Мазур Марина Октавіанівна

9.	Сабардін Вікторія Володимирівна	Донецька	Селянство Маріупольського повіту у революційні 1917–1918 роки	Вільненська загальноосвітня школа I–III ступенів Хлібодарівської СТГ Волноваського району Донецької області	Хлюбко Ніна Іванівна
10.	Савчук Олена Юріївна	Чернігівська	Микола Петрович Адаменко – письменник, політв'язень, краєзнавець	Будинок дитячої та юнацької творчості Сосницької селищної ради, Сосницька гімназія ім. О.П. Довженка Сосницької селищної ради Чернігівської області	Гирич Марія Миколаївна
11.	Скорина Софія Андріївна	Київська	Жіноча доля в українському фольклорі: дискурс насилля в родинно-побутових піснях	Білоцерківська загальноосвітня школа I–III ступенів № 6 Білоцерківської міської ради Київської області, Київський обласний комунальний позашкільний навчальний заклад «Мала академія наук учнівської молоді»	Омельченко Тетяна Вікторівна
12.	Шенніна Анастасія Володимирівна	Івано-Франківська	Душпастирство як соціально-духовний феномен українського війська: історичний досвід і сучасність	Калуський ліцей № 7 Калуської міської ради Івано-Франківської області	Бусел Інна Олександрівна

III місце

№ з/п	П.І.Б. конкурсанта	Область	Тема роботи	Назва освітнього закладу	П.І.Б. наукового керівника
1	2	3	4	5	6
1.	Андросова Поліна Ігорівна	Херсонська	Специфіка інтерпретації доби козаччини в українському фольклорі (на матеріалі дум та історичних пісень)	Сиваський заклад загальної середньої освіти № 1 Новотроїцької селищної ради Херсонської області	Богач-Опришко Тетяна Павлівна
2.	Баранов Єгор Сергійович	Харківська	Педагогічні ідеї І. Франка як квінтесенція сучасної освіти	Барвінківська загальноосвітня школа I–III ступенів № 3 Барвінківської районної ради Харківської області	Ніколаєнко Валентина Олександрівна
3.	Батюк Лілія Володимирівна	Чернігівська	Антибільшовицький рух 1920–30-х рр. на Корюківщині в контексті загальноукраїнської боротьби	Корюківська загальноосвітня школа I–III ступенів № 1 Корюківської міської ради Чернігівської області	Лях Олександр Володимирович

4.	Волошина Олена Воло- димирівна	Кіро- воград- ська	Данило Лимаренко: військова діяльність та життєвий шлях	Комунальний заклад До- бровеличківський ліцей «ІНТЕЛЕКТ» Доброве- личківської районної ради Кіровоградської області	Устюжані- на Олена Вікторівна
5.	Гамалій Ка- рина Анато- лійвна	Черні- гівська	Відьма – харизматичний персонаж українського фольклору	Будинок дитячої та юнаць- кої творчості Сосницької селищної ради/Сосницька гімназія ім. О. П. Довжен- ка Сосницької селищної ради Чернігівської області	Гирич Ма- рія Мико- лаївна
6.	Демидюк Соломія Русланівна	Черні- вецька	Фольклорні мотиви у дійстві «Проводи до війська»	Опорний заклад Старо- жадівський ліцей Сторо- жинецької міської ради Чернівецької області	Рибак Неля Василівна
7.	Євтіхій Олександра Віталіївна	Київ- ська	Специфіка спілкування учнів, які навчаються в класах з інклюзивним навчанням	Миронівський центр дитячої та юнацької твор- чості Миронівської місь- кої ради Київської області	Лобода Ольга Іва- нівна
8.	Зелінська Анастасія Андріївна	Він- ницька	Дерево мого родоводу	Комунальний заклад «Гу- манітарна гімназія № 1 ім. М. І. Пирогова Він- ницької міської ради»	Костюк Людмила Йосипівна
9.	Ковалик Дар'я Васи- лівна	Черні- вецька	Рух, яким керує серце (історія Заставнівської Волонтерської Сотні)	Заставнівський заклад загальної середньої осві- ти І–ІІІ ст. Заставнівської міської ради Чернівецької області	Ковальчук Ганна Ми- хайлівна
10.	Коновалова Марія Євге- ніївна	Полтав- ська	Вплив прислів'їв та при- казок на розмовне мов- лення підлітків (на при- кладі учнів Лубенської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів №2)	Лубенська загальноосвіт- ня школа І–ІІІ ступенів № 2 Лубенської міської ради Полтавської області	Цимбал Олена Іва- нівна
11.	Оксенчук Соломія Ярославів- на	Волин- ська	Чоловічі чини у тради- ційному весільному об- ряді Старовижівщини	Навчально-виховний комплекс «Загальноосвіт- ня школа І–ІІІ ступенів – гімназія» смт Стара Ви- жівка Старовижівського району Волинської області	Коваль Оксана Микола- ївна
12.	Петрикей Вікторія Володимі- рівна	Черні- гівська	Застосування народних знань у повсякденному житті	Будинок дитячої та юнаць- кої творчості Сосницької селищної ради, Сосницька гімназія ім. О.П. Довженка	Гирич Ма- рія Мико- лаївна
13.	Пожар- ський Юрій Анатолійо- вич	Рівнен- ська	Громадсько-політичне життя на Дубенщині наприкінці 80-х – на початку 90-х років ХХ століття: події і меморі- альна героїка	Дубенський навчально- виховний комплекс «шко- ла-гімназія» Дубенської міської ради Рівненської області	Горошен- ко Ірина Олексіївна

14.	Рейкало Марина Іванівна	Чернівецька	Світоглядні уявлення гуцулів Путильщини про концепт «безсмертя» як одну із форм людського життя	Путильська гімназія Путильської районної ради Путильського району Чернівецької області	Євдошук Лариса Василівна
15.	Саливон Анна Вадимівна	Чернігівська	Українська діаспора в Канаді	Носівська міська гімназія Носівської міської ради Чернігівської області	Кебкал Світлана Миколаївна
16.	Семеник Вікторія Михайлівна	Київська	Шлях крізь віки	Броварська загальноосвітня школа І–ІІІ ст. № 2 ім. В.О. Сухомлинського Броварської міської ради Київської області	Марченко Жанна Володимирівна
17.	Торунова Катерина Олександрівна	Волинська	Луцька Хрестовоздвиженська церква: передрізін віків	Комунальний заклад «Луцький навчально-виховний комплекс № 26 Луцької міської ради Волинської області»	Байло Ляля Вадимівна

Серед учнів 11 класу:

I місце

№ з/п	П.І.Б. конкурсанта	Область	Тема роботи	Назва освітнього закладу	П.І.Б. наукового керівника
1	2	3	4	5	6
1.	Вязьміна Анастасія Віталіївна	Донецька	Неофіційна антропоніміка жителів смт Велика Новосілка Великоновосілківського району Донецької області	Великоновосілківський заклад загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 2 Великоновосілківської селищної ради Донецької області	Загорулько Валентина Яківна
2.	Горпинюк Софія Юріївна	Тернопільська	Жартівливі весільні пісні Збаражчини: семантика, функції, локальні особливості (на основі польових матеріалів)	Збаразька загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 2 імені Івана Франка Збаразької міської ради Тернопільської області	Стасюк Наталія Янівна
3.	Демченко Ростислав Іванович	Полтавська	Суспільно-географічна характеристика депресивних територій Полтавської ОТГ	Комунальний заклад «Полтавський обласний науковий ліцей-інтернат імені А. С. Макаренка» Полтавської обласної ради	Глухота Віталій Олександрович

4.	Діденко Яніна Олександрівна	Чернігівська	Особливості говірки міста Корюківки	Корюківська гімназія Корюківської міської ради Чернігівської області	Васюк Ганна Федорівна
5.	Ковальчук Анастасія Василівна	Київська	Фольклоризм сучасних українських пісень останнього п'ятиріччя	Ліцей «Білоцерківський колегіум» Білоцерківської міської ради Київської області	Большакова Ірина Євгенівна
6.	Люлька Арсеній Юрійович	Донецька	Проблема національної ідентичності у творах О. Тихого та О. Сенцова	Ліцей № 35 імені Валентина Шеймана Краматорської міської ради Донецької області; вихованець гуртка «Крок до науки» Краматорської української гімназії Краматорської міської ради Донецької області	Мельник Ірина Романівна
7.	Сарафінчан Надія Вікторівна	Чернівецька	Євсей Мандичевський – видатна постать української культури	Молодійська загальноосвітня школа I–III ступенів Чагорської сільської ради Глибоцького району Чернівецької області	Глевко Вікторія Миколаївна
8.	Сохацька Діана Віталіївна	Волинська	Особливості висвітлення культурологічної тематики інтернет-ресурсами у контексті агресії РФ (на матеріалі онлайн-журналу «Korydor»)	Ліцей № 13 м. Ковеля Волинської області	Трофімук Інна Володимирівна
9.	Тимченко Дмитро Костянтинович	Харківська	Репресивна політика радянської влади в період колективізації на прикладі родини Тимченків	Дублянський ліцей Краснокутської селищної ради Богодухівського району Харківської області	Іванія Ірина Григорівна, Свистун Юрій Миколайович

II місце

№ з/п	П.І.Б. конкурсанта	Область	Тема роботи	Назва освітнього закладу	П.І.Б. наукового керівника
1	2	3	4	5	6
1.	Вовк Ольга Вікторівна	Запорізька	Акт Злуки УНР і ЗУНР: втілення ідеї соборності України чи спроба порятунку досягнень українських визвольних змагань 1917–1919 рр.?	Енергодарська багато-профільна гімназія «Гармонія» Енергодарської міської ради Запорізької області	Мерзлякова Олена Олександрівна

2.	Житков Валентин Ві- талійович	Харків- ська	Стан культури під час окупації нацистськими військами в період Другої світової війни у Вал- ківському районі через аналіз архіву періодики «Бюлетень Валківської районової управи»	Олександрівська за- гальноосвітня школа І–ІІІ ст. ім. І. С. Буряка Валківської районної ради Харківської об- ласті	Нужа Юлія Павлівна
3.	Забавський Назар Ігорович	Івано- Франків- ська	Філософсько-історичні та політичні критерії істин- ного знання про Черно- бильську катастрофу для українців (на прикладі епізодів міні-серіалу «Чернобиль»)	Калуський ліцей імені Дмитра Бахматюка Калуської міської ради Івано-Франківської області	Сербін Ольга Ва- силівна
4.	Коземчук Наталія Ва- силівна	Івано- Франків- ська	Найдревніші старо- житності мого дому як складова археологічної спадщини рідного краю	Джурівський ліцей Снятинської міської ради Коломийського району Івано-Фран- ківської області	Чобан Ро- ман Дми- трович
5.	Козленко Ольга Олек- сандрівна	Київська	Лексико-семантичні гру- пи військової лексики сучасної української мови	Білоцерківська загаль- ноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 18 Біло- церківської міської ради Київської області	Войдевич Світлана Олексан- дрівна
6.	Корнійчук Анастасія Юріївна	Івано- Франків- ська	«Просвіта» Калушини в контексті освітньо-куль- турного життя Галичини	Калуський ліцей № 2 Калуської міської ради Івано-Франківської області	Дробишев- ська Лілія Євгенівна
7.	Куцій Богдана Олегівна	Полтав- ська	Відродження мистецтва виготовлення печатного пряника на Полтавщині: діяльність Володимира Маркар'яна	Комунальний заклад «Полтавський облас- ний науковий ліцей- інтернат II–III ступе- нів імені А. С. Мака- ренка» Полтавської обласної ради	Загреба Наталія Валеріївна
8.	Пульгун Єлизавета Павлівна	Чернігів- ська	Творчий світ народного майстра Анатолія Семен- цова	Будинок дитячої та юнацької творчості Сосницької селищної ради, Сосницька гім- назія імені О. П. До- вженка Сосницької селищної ради Черні- гівської області	Гирич Ма- рія Мико- лаївна
9.	Сафонова Світлана Михайлівна	Запорізь- ка	Естетика українського зомбі-горору (на прикла- ді роману Михайла Бри- ниха «Хліб із хрящами»)	Запорізька гімназія № 93 Запорізької місь- кої ради Запорізької області	Сафонова Оксана Микола- ївна

10.	Синеок Вікторія Олексіївна	Запорізька	Волонтерський рух Бердянщини як складова частина всенародного руху	Миколаївська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Берестівської сільської ради Бердянського району Запорізької області	Кеда Сергій Іванович
11.	Сокіл Вікторія Валеріївна	Івано-Франківська	Михайло Озерний – людина ідеї	Івано-Франківська Мала академія наук учнівської молоді	Максимець Богдан Володимирович
12.	Тепайкіна Дарія Віталіївна	Полтавська	Оцінка вразливості міста Полтави до кліматичних змін	Комунальний заклад «Полтавський обласний науковий ліцей-інтернат імені А. С. Макаренка» Полтавської обласної ради	Глухота Віталій Олександрович

ІІІ місце

№ з/п	П.І.Б. курсанта	Область	Тема роботи	Назва освітнього закладу	П.І.Б. наукового керівника
1	2	3	4	5	6
1.	Бедьо Олександр Ярославович	Чернівецька	Вплив комп'ютерних та азартних ігор на особистість підлітка як соціально-психологічна проблема	Путильська гімназія Путильської районної ради Путильського району Чернівецької області	Карапка Ірина Богданівна
2.	Биріна Ольга Андріївна	Харківська	Творча спадщина Ю. С. Кипоренка-Доманського в контексті розвитку українського оперного мистецтва першої половини ХХ століття	Харківська спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 99 Харківської міської ради Харківської області	Глушко Наталія Володимирівна
3.	Вдовиченкова Олена Станіславівна	Донецька	Розвиток української мови у Маріуполі	Комунальний заклад «Маріупольський міський навчально-виховний комплекс «Гімназія-школа» № 27 Маріупольської міської ради Донецької області»	Корнійчук Ольга Ігорівна

4.	Гриців Роксолана Юріївна	Івано-Франківська	Соціальна реклама у боротьбі з коронавірусом на українських каналах: виклики та реалії нового часу	Калуський ліцей імені Дмитра Бахматюка Калуської міської ради Івано-Франківської області	Сербін Ольга Василівна
5.	Карпеліна Кароліна Максимівна	Дніпропетровська	Не загублена українська людина (образ автора у «Мандрах» В. Григоровича-Барського)	Комунальний заклад «Степнянська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Слобожанської селищної ради» Дніпропетровської області	Белікова Юлія Юріївна
6.	Маловічко Вероніка Ігорівна	Запорізька	Народне вето як дієвий інструмент удосконалення національного законодавства України	Енергодарська мала академія наук учнівської молоді Енергодарської міської ради Запорізької області	Пришляк Михайло Іванович
7.	Моїсеєнко Вероніка Юріївна, Чибінова Надія Іванівна, Герасименко Владислав Олександрович	Херсонська	У звичаях і традиціях Рубанівки живе народу праведна душа	Комунальний заклад «Рубанівський опорний заклад загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів» Рубанівської сільської ради Херсонської області	Польська Олена Анатоліївна
8.	Недоступ Дар'я Олександрівна	Київська	Англiцизми у лексико-семантичній системі української мови	Ліцей «Білоцерківський колегіум» Білоцерківської міської ради Київської області	Черняк Наталя Василівна
9.	Пісаревська Валентина Андріївна	Івано-Франківська	Філософія подвигу українських повстанців	Калуський ліцей № 2 Калуської міської ради Івано-Франківської області	Петрашин Леся Михайлівна
10.	Сапожнікова Наталія Павлівна	Харківська	Провідні мотиви та образи лірики Віктора Тимченка	Комунальний заклад «Козачолопанський ліцей» Дергачівської міської ради Харківської області	Дигало Інна Олександрівна
11.	Сердюк Аліна Юріївна	Івано-Франківська	Мелодійне слово Оксани Кузів у сучасній українській літературі	Коломийський ліцей № 4 імені Сергія Лисенка Коломийської міської ради Івано-Франківської області	Козарук Тетяна Миколаївна
12.	Старостіна Маргарита Денисівна	Запорізька	Співець Азову, степу і життя	Миколаївська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Берестівської сільської ради Бердянського району Запорізької області	Кеда Сергій Іванович

13.	Торак Юлія Василівна	Черні- вецька	Формули етикету у мовленні жителів Путильщини	Путильська гімназія Пу- тильської районної ради Путильського району Чернівецької області	Велічко Галина Василівна
14.	Ханкелдіє- ва Варвара Олександрівна	Харків- ська	Особливості функціо- нування евфемізмів на електронних інформа- ційних ресурсах мережі «Інтернет»	Красноградський район- ний центр позашкільної освіти Красноградської районної ради Харківської області	Марущак Ольга Дми- трівна

Окрему увагу зосередили на собі роботи зарубіжних учасників. У 2021 р. переможцями серед учнів закордонних українських освітніх закладів стали: Саїн Софія (10 клас). Українська діаспора в Німеччині: здобутки і перспективи. Гайнц-Берггрюн Гімназія (Heinz-Berggruen-Gymnasium). Німеччина (науковий керівник Л. Федірко); Русу Володимир, Муску Денис (11 клас). Український рушник: символіка, духовність, обрядовість. Муніципальний освітній заклад «Бендерська середня загальноосвітня школа № 17» Придністровського регіону Республіки Молдова (науковий керівник К. Грудко); Ситник Любов (8 клас). Короткий нарис про вчителя, керівника ансамблю, поетесу Анастасію Василівну Спориш. Муніципальний освітній заклад «Бендерська середня загальноосвітня школа № 13» Придністровського регіону Республіки Молдова (науковий керівник М. Сирбу).

Відзначимо, що цьогорічний конкурс засвідчив високий рівень науково-дослідних робіт конкурсантів та різноплановість тематики: від археологічних розвідок до висвітлення подій російсько-українського конфлікту і боротьби з пандемією коронавірусу. Значна кількість досліджень присвячена висвітленню ролі персоналій в

національно-культурному відродженні України, збереженню традиційної культури українців, мовно-літературним процесам. Чільне місце в конкурсних роботах посідають проблеми екології та екологічної культури населення України. Актуальними є наукові розвідки учнів, в яких досліджуються історичні процеси, етнокультурні взаємини та проблеми формування національної ідентичності. Особливо важливо, що в пошукових роботах конкурсантів простежуються власне авторський доробок і володіння методологією наукового дослідження.

За 14 років існування суттєво змінилася як тематика, так і рівень наукових проєктів школярів. Якщо серед конкурсних робіт до 2014 р. переважала народознавча і краєзнавча проблематика, то останніми роками в умовах нових суспільно-політичних викликів збільшується кількість науково-пошукових робіт, в яких досліджуються проблеми етнічного походження українського народу, етнокультурного розвитку, відображення подій Революції Гідності та АТО/ООС, національної героїки. З'являються нові цікаві напрямки досліджень. Наприклад, лабораторія педагогічного досвіду та етнопедagogіки Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти розробляє методичні

підходи до етногеографічного краєзнавства як етномаркерів ідентичності з метою окреслення особливостей етногеографічної просторової організації субетносів Прикарпаття і трансформації здобутих знань у практико-зорієнтовану науково-пошукову та науково-дослідницьку діяльність на теренах Прикарпаття.

За роки існування конкурсу з українознавства в багатьох закладах освіти сформувалися потужні наукові осередки українознавчих досліджень. Серед них: Комунальний заклад «Полтавський обласний науковий ліцей-інтернат II–III ступенів імені А.С. Макаренка» Полтавської обласної ради; Великоновосілківський заклад загальної середньої освіти I–III ступенів № 2 Великоновосілківської селищної ради Донецької області; ліцей «Білоцерківський колегіум» Білоцерківської міської ради Київської області; Корюківська гімназія Корюківської міської ради Чернігівської області; Добропільський НВК «Спеціалізована школа I–III ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Донецької області; Балаклійський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I–II ступенів – дошкільний навчальний заклад» Білоцерківської сільської ради Великобагачанського району Полтавської області; Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I–III ступенів – гімназія» смт Стара Вижівка Старовижівського району Волинської області; Український гуманітарний ліцей Київського національного університету імені Тараса Шевченка; Горішньозалучанська гімназія Снятинської міської ради Івано-Франківської області; Довгопільський ЗЗСО I–III ступенів Конятинської

сільської ради Вижницького району Чернівецької області; Івано-Франківська Мала академія наук учнівської молоді; Опорний заклад «Загальноосвітня школа I–III ступенів с. Прилісне» Маневицького району Волинської області; Калуський ліцей № 7 Калуської міської ради Івано-Франківської області; Будинок дитячої та юнацької творчості Сосницької селищної ради, Сосницька гімназія ім. О. П. Довженка та багато інших.

Особливо цікавим для нас виявився феномен Путильської гімназії Путильської районної ради Путильського району Чернівецької області (директор С. М. Дячук), в якій навчаються 172 учні. Вони в конкурсі з українознавства у 2021 р. отримали 13 призових місць. При цьому всі роботи були зашифровані і проходили рецензування щонайменше у 4-х членів журі. Такий результат є свідченням високого рівня наукової школи, створеної в Путильській гімназії.

Підбиваючи підсумки конкурсу, приємно відзначити, що наші юні колеги-українознавці роблять впевнені успішні кроки в науці, відкриваючи маловідомі й маловивчені сторінки української історії і культури в сучасному українознавчому дискурсі. Особливу подяку висловлюємо науковим керівникам і директорам закладів освіти України за плекання інтелектуального творчого потенціалу учнівської молоді, формування патріотичних якостей вихованців через долучення до українознавчих наукових проєктів.

Пошукові розвідки конкурсантів засвідчують, що молодь активна та зацікавлена у власному пошуку правдивості подій національно-культурного відродження України, збереженні традиційної культури, актуалізації соціокультурних

та безпекових викликів сучасної України й окреслення перспектив майбутнього.

Щоправда, попри зростаючий інтерес до актуальних українознавчих досліджень, щороку ми простежуємо тенденції до зменшення кількості ЗЗСО, в яких викладається курс за вибором «Українознавство». Безумовно, причинами цього є обмеженість можливостей варіативної складової навчального плану, кадровий потенціал тощо. Отже, варто наголосити, що на часі є внесення курсу «Українознавство» до інваріантної складової та розширення можливостей для його вивчення, тому що саме українознавство як комплекс цілісних інтегративних знань покликане дати учням можливість цілісного осмислення

концепту «Україна» та українського світу і на основі цих знань сформувати патріотичні цінності особистості.

Таким чином, науково-дослідницька діяльність учнівської молоді, спрямована на створення та впровадження сучасного українознавчого освітнього контенту, оновлення і вироблення методичних практик, є однією з необхідних передумов формування національно-культурних ідентитетів підростаючого покоління українців.

Олена ГАЗІЗОВА

orcid.org/0000-0002-5353-5637

кандидат історичних наук,
завідувачка відділу освітніх технологій
та популяризації українознавства НДІУ

Збереження єдності спільноти в її регіональному різноманітті та діаспорному представленні залежить від формування української ідентичності, яка розкривається через практики освіти, історичні студії, виявляється у її носіїв через культурно-сміслові репрезентації, базові національні цінності.